

Brian Wind-Hansen
"Sandheden" -september, 2014

2014

"Sandheden"
af Brian Wind-Hansen

Location

København: Christianshavn, ved kanalen, Overgaden neden vandet/Sankt Annæ Gade, broen over kanalen.

Aarhus: Klostertorvet, ved Aarhus å, Åboulevarden/Frederiksgade, broen over åen.

AGNETE (80) venter sammen med sin afdøde mor KAREN (28).

KAREN

Ret så den ryg!

AGNETE

Det gør jeg også!

KAREN

Da jeg var på din alder/

AGNETE

/hang man ikke med skuldrene – det har du nævnt.

KAREN

Siden hvornår er du gået hen og blevet så næsvis? Det er i hvert fald ikke sådan vi har opdraget dig.

AGNETE

Vi?

KAREN

Hvad skal det betyde?

AGNETE

Du var der jo aldrig.

KAREN

Agnete Karoline Emma Bagger, vil du øjeblikkeligt tale ordentligt!

AGNETE

Undskyld.

KAREN

Dit eget kød og blod.

AGNETE

Jeg sagde undskyld.

KAREN

Man kunne måske forvente det fra din søster, men fra dig? Nej, meget har forandret sig.

AGNETE

Det behøver du ikke fortælle mig, jeg synes efterhånden kun jeg har de døde at tale med.

KAREN

Åh, du har altid været så mut.

AGNETE

Hvad vil du?

KAREN

Det ved du vidst bedre end jeg.

AGNETE

Jeg er ikke en dårlig mor.

KAREN

Og det var jeg måske?

AGNETE

Kan du huske tudsen?

KAREN

Selvfølgelig kan jeg huske det, lærerinde Friis var meget oprørt.

AGNETE

Det var Gertrud der fik mig til det, men det var min mund du vaskede med sæbe.

KAREN

Du kyssede på en tudse – væmmeligt! Og så dræbte du den oven i købet, nej, du fik en passende lærestreg.

AGNETE

I dag var du blevet meldt til myndighederne.

KAREN

Verden er ikke den samme længere.

AGNETE

Gudskelov.

KAREN

Jeg gjorde det, så godt jeg kunne.

AGNETE

Det tror jeg gerne.

KAREN

Og du har selvfølgelig gjort det meget bedre, ikke sandt?

AGNETE

Der findes faktisk også dårlige sønner.

KAREN

Og dårlige døtre.

AGNETE

Jeg gjorde mit bedste.

KAREN

Lige mine ord.

AGNETE

Nej, nej, vi to er på ingen måde ens!

KAREN

Nåh, det ved jeg nu ikke.

AGNETE

Jeg er ikke en dårlig mor.

KAREN

Og det var jeg heller ikke.

AGNETE

Walther er død, det er på tide at Christian hører sandheden.

KAREN

På en måde tager du vel hans far fra ham, gør du ikke?

AGNETE

Jeg tager ikke noget, der ikke allerede er væk, desuden skylder jeg ikke Christian noget som helst.

KAREN

Kun sandheden?

AGNETE

Ja, sandheden, og det bliver det sidste han får af mig.

KAREN

En bombe der springer ham i tusinder af småstykker.

AGNETE

Du skulle altid være så dramatisk, og stakkels far der skulle høre på dine hysteriske anfald.

KAREN

Gid jeg var levende og havde et stykke sæbe.

AGNETE

Jeg vil ikke bære skylden for det rådne æble – der findes også dårlige sønner!

KAREN

Og hvor mon Christian har fået sin punktlighed fra? Walther? Dig? Den flotte Brandkjær måske?

AGNETE

Eller hans bedstemor.

KAREN

(forsøger at være morsom.) Det kan også være at Nørrebro er oppe?

AGNETE

Ti nu stille!

KAREN

Ret nu ryggen!

AGNETE

Det gør jeg også!

Pause.

KAREN

Det er koldt.

AGNETE

Du har altid kunne finde noget at klage over.

KAREN

Skal det absolut være her? Det er jo som at være på nordpolen!

AGNETE

Vi tog Christian med herhen på vores søndagsture. Han holdt sådan af at kigge på vandet.

KAREN

Hvornår er du blevet så sadistisk?

AGNETE

Det er så han husker de gode ting – det er betænksomt.

KAREN

Nu skal du høre, Christian. Walther var ikke din rigtige far, så du kan ligeså godt smide dine kære minder i vandet og se dem synke til bunds, for de er ikke ægte. Og forresten, min dreng, nu jeg har dig, så skal du også vide at jeg er frygtelig skuffet over dig.

AGNETE

Jeg er ikke en/

KAREN

/en dårlig mor – det har du nævnt, men hvordan tror du han reagerer, når du fortæller ham det?

AGNETE

Måske vil han hade mig.

KAREN

Ligesom du hader mig?

AGNETE

Jeg hader dig ikke.

KAREN

Nej, ikke i begyndelsen, men du ændrede dig, da du blev ældre. Jeg så godt hvordan du kiggede på mig.

AGNETE

Kiggede på dig?

KAREN

Jeg var hverken blind eller dum.

AGNETE

Det var ikke had.

KAREN

Det var i hvert fald ikke kærlighed.

AGNETE

Måske havde det været anderledes, hvis du havde brugt ligeså meget tid på mig som du gjorde på dine *selskaber*.

KAREN

Gertrud var fars lille pige, men jeg var ikke god nok for Agnete, hvis hun ikke kunne være fars favorit, så ville hun ikke være nogens favorit.

AGNETE

Du skulle have været død før far.

KAREN

Så du kunne lege hans kone? Nej, den rolle var gået til Gertrud.

AGNETE

Han havde fortjent bedre end dig.

KAREN

Hvor du dog elskede ham, men han havde altid så travlt med sin Trude.

AGNETE

Jeg troede der fandtes et sted for sådan nogle som dig, altså, sydpå.

(Pause.)

KAREN

Har du slet ingen gode minder om mig?

AGNETE

Du var smuk. Din sang... når jeg ikke kunne sove.

KAREN

Solen er så rød, mor... Du har aldrig sunget for Christian.

AGNETE

Det var han ikke interesseret i.

KAREN

Er du sikker på det?

AGNETE

Han havde travlt med alt muligt andet, drengen kunne jo ikke fokusere om det så gjaldt hans liv.

KAREN

Du har altid været så hård ved ham.

AGNETE

Der er noget galt oppe i hovedet på ham, han er ikke rigtigt skruet sammen. Da han var lille druknede han sin kanin, og bagefter gav han sig bare til at spille bold, som om intet var sket.

Walther sagde, at drengen ikke forstod hvad han havde gjort, men jeg så ind i hans øjne da vi konfronterede ham, og han forstod det skam godt, og der var ikke skyggen af dårlig samvittighed.

KAREN

Han dræbte en kanin, og du dræbte en tudse, måske blæste det alligevel ikke så meget den dag æblet faldt fra stammen.

AGNETE

Det er ikke min skyld, at den utaknemmelige unge kun kan tænke på sig selv.

KAREN

Skyld, skyld, skyld, det er det eneste i unge mennesker taler om nu til dags, men så slipper I da også for at tage ansvar.

AGNETE

Du skal vidst ikke tale om ansvar.

REN

Selv når vi er døde, kan I råbe og skrig af vores genfærd – aldrig bliver vi frie af jeres lænker.

AGNETE

Du lænket til mig? Nej, nu har jeg aldrig...

KAREN

Tror du, det er for sjov jeg er her? Nej, vent du bare, snart er det dig der bliver trukket med rundt overalt af Christian.

AGNETE

Ja, selvfølgelig, det er de døde der plages af de levende - du har altid kunne finde en måde at fordreje virkeligheden på.

KAREN

Hvem af os to fordrejer virkeligheden mest, min pige?

AGNETE

Gå nu væk!

KAREN

Med glæde!

Pause.

AGNETE

Jeg gør det rigtige.

KAREN

Men hvad godt gør det at fortælle ham om Brandkjær?

AGNETE

Vi har alle ret til at vide, hvor vi kommer fra.

KAREN

Og hvad skal Christian stille op med det?

AGNETE

Han er en voksen mand, han finder nok ud af det.

KAREN

Det lyder ellers meget som afstraffelse.

AGNETE

Vrøvl.

KAREN

Han har aldrig levet op til dine forventninger, og da du ikke kan vaske hans mund med sæbe, så gør du det her i stedet.

AGNETE

Han ringer kun når han vil bruge mig til noget.

KAREN

Måske giver du ham tryghed.

AGNETE

Jeg har givet ham rigeligt.

KAREN

Hvad har du givet ham? Penge? Din ungdom? Dit udseende? Undskyld, hvem har ikke det?

AGNETE

Min kærlighed.

KAREN

Har du det?

AGNETE

Han har aldrig givet mig noget!

KAREN

Så han står i gæld til dig?

AGNETE

Hvor er armene der holder om mig? Hvor er min trøst? Hvor er min kærlighed?

KAREN

Hvorfor er det mig, og ikke din far der sidder her?

AGNETE

Han elskede Gertrud højere end mig.

KAREN

Nogle gange har vi det bedst uden sandheden.

AGNETE

Han kunne heller ikke synge som dig.

KAREN

Nej, katte kunne holde renere tonere end ham.

AGNETE

Jeg elskede den sang.

(KAREN holder om AGNETE, der trykker sig ind hos sin mor.)

KAREN (synger)

Solen er så rød, mor
og skoven blir så sort
Nu er solen død, mor
og dagen gået bort
Ræven går derude, mor
Vi låser vores gang
Kom, sæt dig ved min pude, mor,
og syng en lille sang...

(AGNETE finder sin mobiltelefon frem, og hun begynder at gå, mens hun ringer op.)

AGNETE

Christian? ... Det er mor.

Slut